

# E Pol Ka Hor To Tittiegom Ngang IKolosi

## O Rhek Ruk Ktar Kam Keknen Mang E Pol Ka Hor To Tittiegom Ngang IKolosi

E Pol ka hor ta, ta vle te ka hor to korlotge orom to tittiegom ko mnam a hengor to ngat enpasiker en mnam ko mRom. A mhel langto ka munik te, e Epapras tootpum ko ma rengmat to e Kolosi he kngae ka ptang e Pol ko mRom kam havaeng mang o pattermia ruk la ppiagar ko ngma kerpatter o mia ko mKolosi.

O pattermia ruk la ppiagar ri ngma kerpatter IKolosi ko ngat havae te, o papat ruk kmor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar nong ngaro kleim ngang ngar, he nang E Nut tlo kais kam lol ngaro kerkeknen patgiang he kikiangae mang ngar vgum mar hak.

He ekam tok, e Pol tittiegom ka hor ta kam sir malngaeng o pattermia la ppiagar ruk endruk kam kser ngaro rhek ruk endruk. Ii, e Pol tkael pat kim IKolosi orom ka hor ta mang e Yesus te, her e Yesus arhe, endo tho vu laut hak mang o vrong tgoluk tgus. Va tkael pat kim mar kat te, her e Yesus ka yor tuk to tis, he nang E Nut kam lol ngaro kerkeknen patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar hak vgum, nang nong o vrong keknen akuruk yok e.

---

## E Pol Tkaen Ka Mamrung Ngang IKolosi

**1** <sup>1</sup>Vae, dok e Pol, a aposel to mkor e Yesus, to E Nut Thim Orom Ka Msasaen, ko tmeng dok kam kol ka gu, kmikkiem gi enang ko E Nut mruo tmur kut svil mang dok kam kol ka gu tok. Va ngornopia to e Timoti to nam kaum kaeha kar dok ta vle mo kmok kat.

<sup>2</sup>Ko kaittiegom kua hor ta ngang nguk ruk koornopeik ko mKolosi, muk ruk mut kor mnam muk mang e Kristus he kmokpom kar. Ii, her muk ruk arhe E Nut tmur el muk kam mi ktua vle ngang En mruo orom o keknen ruk o totur.

Koma ngarkie ngang Ngor Teit to E Nut mang nguk te, En kam ring ya mang nguk, va En kmeharom mularo vurkul kmongeik kat.

### E Pol Ta Kanprim E Nut Mang IKolosi

<sup>3</sup>Mnam o kolkhek tgus ruk mota ngarkie ngang E Nut, Endo Ngoldaip e Yesus Kristus Kteit, moma ngarkie mang nguk va moma kanprim En mang nguk, <sup>4</sup>ekam ko mot kol a re mang nguk he te, mut kor mnam muk mang e Yesus te, her en arhe Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar, va mum kaelongtok mang endruk tgus E Nut tmur el mar ngang En mruo kat. <sup>5-7</sup>Ii, mularo papat ruk endruk kmor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar va kmelongtok mang o mia tok, ngat hop kun mnam muk ekam a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik, endo muma nho mkor E Nut kmen ngang nguk. Ii, va a ktalhok to endo, E Nut tmi kut elpas orom kuon ma volkha kpaneng nguk kam kol koknaik. Va her a ktalhok to kat arhe mut her lol o rhek mang he ko vgum e Epapras. Ko tiok e Epapras tpis ko kmuk orom a knovvur to endo he khavaeng nguk mang orom E Nut karo rhek ruk o minar te, E Nut nma ring ya mang o mia orom e Yesus arhe. Ther havaeng nguk he sim keknen ngang nguk mang e Yesus tok, to karo rhek ruk endruk ngat el mit kun mnam muk ko mut hera mmok mang ngar, to kle kor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar. Mare, he tete E Nut karo rhek ruk endruk mang e Yesus tok, ngat vaas kim o mia ruk mnam o mhetor tgus mo mmie he kael mit kun mnam mar, gi enang ko ngam kael mit kngae kun mnam muk tok kat. Ii, ngat kaelha kmel mit kun mnam muk tennik ko mut pakvom kam nganik kam ngae kais mang tete. Ii, her e Epapras to thavaeng nguk lmien mang E Nut ka keknen to kam ring ya mang o mia, ko en a mhel to nma kol kua ngaekam he kaeha ngang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen. Va nam lua tu kmeharom karo reha ruk ngang nguk ko e. Nove, en nma turang dok kre Timoti kmeha ngang E Nut vgum karo reha ruk ngang nguk. Va en mom kaelongtok mang kat. <sup>8</sup>Ii, her e Epapras to arhe, endo ten a re ngang dok mang nguk ko tok te, mum kaelongtok mang o mia vgum ko E Nunu A Totur nam kaenkrovngem muk kmelongtok mang ngar tok.

### E Pol Ta Ngarkie Ngang E Nut Mang IKolosi

<sup>9</sup>He her gi vgum ko mot kol a re to mang nguk tok, kmelha tiok mnam a kolkha msim to mot gnua kol a re to endo kam ngae kais mang tete mom lua tu kam ngarkie ngang E Nut mang nguk e. Ii, moma mnganang E Nut te, En kmen o papat ruk laol vgum E Nunu A Totur kun mnam muk kmeharom mularo papat kam mmok, he nang E Nut kam klang nguk mo papat ruk mang ka svil mruo tok arhe. <sup>10</sup>Ii, moma ngarkie tok, he nang mularo ngorsang tgus kmenang endo mkor Ngoldaip, he en kam higliang mularo ngorsang tgus tok. Ii, E Nut tkais kam higliang mularo ngorsang tok, ekam ko mularo reha tgus ngak kael mit, va ekam ko mularo papat

ngak laut kngae orom o papat ruk mang En mruo. <sup>11</sup>Ii, va E Nut tkais kam higiang mularo ngorsang kat ekam ko nam kaenserpagam muk kam vle lserppak orom ka ho serppak tgus hak kmikkiem gi enang ko nma khenam ka ho serppak to a vu ngaurar hak ngang o mia tok. Ii, va E Nut nam kaenserpagam muk orom kla serppak tok, he nang muk kam mi kut kais kam matnge vgum o vnek he lo kaeloong mnam mar kam marer kam nop. Ii, va E Nut tkais kam higiang nguk kat ekam ko muma sirei <sup>12</sup>kam kanprim Ngor Teit to En kat.

Ii, her gi E Nut tuk arhe Endo tkaum kovor ngaur mang ngor he, kam mi kut kais kam tuur mnam a ktalhok to kam plong vle ko kim En ngnik ngnik, endo E Nut tmi kut en ngang karo mia mruo ko ngat vaik ku meorom ka tavgo orom karo keknen ruk ngat vua mmok. <sup>13</sup>Ii, E Nut tmur kovor ngaur mang ngor tok, her gi vgum ko ther susulgim mor he, kam hong ngor petgim a slommok to orom o gi vrong serppak ruk ngma komor mor. Ii, thong ngor tok, nang kle kael mor kam vle ku meorom Khal ka tavgo to endo, mor kam vle ngang E Nut mruo, he nang Khal mruo to nam kaelongtok mang en, ka tavgo to endo kam vle kuo mang ngor vat. <sup>14</sup>Va her vgum Khal to endo arhe, E Nut tel ekam mor orom ka gidiel. He her vgum tok, E Nut ther lol nguaro kerkeknen patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar hak.

### **E Yesus Ka Munik Ta Laut Kir Kim O Vrong Tgoluk Tgus**

<sup>15</sup>Ii, va E Nut to o mia ngam lua vokom, her e Yesus kat arhe o mia ngma vokom En orom. Va her e Yesus to arhe ta ktar vle he ktar mang o vrong tgoluk tgus ruk E Nut tkueng ngar va tlaut he ka nho mang ngar tgus kat. <sup>16</sup>E Yesus ta laut mang ngar tok, ekam ko her vgum e Yesus arhe E Nut tkueng o vrong tgoluk tgus kuon ma volkha va mo mmie. Ii, o vrong tgoluk tgus ruk o mia ngat kais kam vokom mar, va o vrong tgoluk tgus ruk o mia ngat lo kais kam vokom mar, va o vrong serppak tgus, va o vrong engyel tgus, va o vrong serppak ngalmialaol tgus, va o engyel ngalmialaol tgus kat va E Nut tkueng ngar tgus vgum e Yesus, mar kam mi ktua vle ngang e Yesus mruo kat. <sup>17</sup>Ii, E Yesus ta ktar vle ktar mang ko E Nut tlo kueng o vrong tgoluk tgus vop, va her e Yesus ka serppak to kat arhe ta kpom o vrong tgoluk tgus ruk endruk kat, he mar ngma serppak kim en enang tok. <sup>18</sup>Va e Yesus nma nho mang kakro ngaomevek ruk ngta vle enang ka mur vok mruo. Ko her en kat arhe, endo kakro ngaomevek tgus ngat pal mnam orom ngaro ngorsang ruk o gunngae kat. Va her en kat arhe, endo ta laut he ka nho mang endruk tgus ruk ngak hop petgim ngakro nnak kam vle orom a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik kat. He enang tok, en ta laut mang o vrong tgoluk tgus kir kim mar hak. <sup>19</sup>Va E Nut ta sirei kam mur ellik orom En mruo mnam Khal to endo, he nang Khal kam ho mi ktua kolkol ekam En ka ngmeang

hak tok, en kam vle te, en E Mi Nut Msim gi enang tok kat. <sup>20</sup>Ii, va her vgum e Yesus to kat arhe, E Nut ta sirei kam mrua tver kim ka ngaesik to ngang o mia tgus, he nang En kam kat kael a mo nho kun pgegom En va mar kat. Ii, e Yesus ta tver kim E Nut ka ngaesik vgum ko tyor engnang a ho ko ka gidiel ta ksuk kmel a vrek longeik kun pgegom E Nut va o mia. Si o vrong tgoluk tgus mo mmie va e Yesus tel a mo nho kun pgegom E Nut va mar tgus kat. Va o tgoluk tgus ruk kuon ma volkha kat, va e Yesus tel a mo nho kun pgegom E Nut va mar kat.

<sup>21</sup>Pu lmien te, tesgun mut si vle malhagenmok mang E Nut he kael imuo ngang orom mularo papat ruk kmeharom o kerkeknen ormar, <sup>22</sup>vanangko tete, e Yesus ther tver kim E Nut ka ngaesik ngang nguk he, orom ka vok mruo ko tyor. Ii, teharom tok, he nang E Nut kam kle kael a mo nho kun pgegom En va muk, he nang En kam vokom muk te, muta vle ngang En mruo orom mularo keknen ruk ngta mmok ko pum kalo keik, ko nong ke kerkeknen tang hak En kam kta mon muk orom kun mnam muk kat e. <sup>23</sup>Mare, he mguer mia vle la mmok kngae ge, enangthe mupa serppak kmor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar kngae orom mularo papat ruk ngta serppak mang ko mut lo mrua ksir petgim. Ii, va mguer mia vle tok, enangthe mup lua lopumtang mang a ktalhok to muma nho mkor E Nut kmen ngang nguk kat. A ktalhok to endo, her endo E Nut tre kmen ngang o mia ruk ngak kor mnam mar mang a knovvur. Ii, va her a knovvur to arhe mut her kol a re mang ko vgum dok, va her endo gi, ko her havaeng o mia tgus mo mmie mang kat. Va a her gi knovvur to kat gi E Nut ther mi kut el dok to e Pol kam vle te, kalkayie, dok kmeha ngang e Yesus kam havae mang tok kat arhe.

### **E Nut Ta Polger Karo Rhek Ruk Tesgun Nma Tuvgom Mar Kim O Mia**

<sup>24</sup>Kuaro vokngnes ruk koma lol mang nguk ruk muta vle enang e Yesus ka vok mruo ngat lo iser e Kristus ktakor ruk tkut lol e. He tete, a sirei nma ngaie kun mnam dok mang o vokngnes ruk koma lol mang nguk ekam ko o vrong vokngnes nga mi ktua pis kim dok ha, he kle ka pgal kim endruk ko her lol he, kam ngaie kais ko ngak kaiser endruk e Yesus tkut lol tok kat. Ii, koma lol o vokngnes ruk endruk her mang nguk ruk e Yesus kakro ngaomevek ruk arhe, muk ruk muta vle enang ka vok mruo. <sup>25</sup>Ii, her e Yesus ka ngaomevek to orom muk arhe, E Nut ther mi kut el kalkayie to dok kam mi kut kaeha ngang nguk he kaikkiem ka mur svil mruo to ta ktar el ngang dok kmelha kam polger tete. E Nut tmi kut el a serppak kuon malpgem dok kmeha ngang nguk tok, he nang dok kam polger o rhek mang ka svil to endo kmongor kim karo rhek mruo mang tgus. <sup>26</sup>Ko o mia ngaro maineik ruk mnam o venloot ngarlavurgem ruk tennik kam ngaie kais mang tete, E Nut nam lo vrua paam rela mang ka svil to endo e. Vanangko tete, ther polger ka svil to endo ma mmok

ngang E Nut karo mia mruo. <sup>27</sup>Ii, ko E Nut ka svil to endo ko tesgun ta tuvgom kim o mia, E Nut mruo tmur kut re pum karo mia mruo kun ppegom o vrong rhek ruk muk arhe, mar kam polger ngang nguk. Va E Nut ka svil to endo ta vle ti te, e Yesus kmel rengmat kun mnam muk, he nang muk kam nho mkor En kmen a ktalhok to kam plong vle ko kim En ngnik ngnik ngang nguk. Ii, va E Nut ka svil to endo ta vle te, E Nut ka gol ka pun to En nma vle kia vul orom va her ka svil to endo kat arhe, E Nut ta svil kam polger ngang o vrong rhek.

<sup>28</sup>He ekam tok, koma vaik kottek kun mnam o rengmat he khavaeng o mia mang e Yesus kngae, va koma psom o vrong mia tgus mang ngaro kerkeknen he kpatter o mia tgus orom o papat tgus ruk laol mang E Nut. Ii, kom kaeha tok kngae kais ko ko kais kmel o mia tgus ko pum E Nut kalo keik ko e Kristus na her tarkanang ka ngaeha to kun mnam mar he khortgem ngaro keknen tgus, mar kmiser ktakor mruo ko ngat kor mnam mar mang he kmokpom kar. <sup>29</sup>He her a papat to arhe nam kaem dok he koma prongyek ka psekkmeha tok orom kta serppak mruo to a ngaurar, ko En nam kaeha vgum dok orom ka serppak to endo kun mnam dok.

**2** <sup>1</sup>Ii, he kua svil muk kam mnor mang dok te, ko ho mi kut prongyek ka psekkmeha ngang nguk tok arhe va ngang E Nut karo mia akuruk ko mLaodesia va ngang karo mia tgus ruk ngat lo vokom kualo keik vop he lo smia mnor mang dok vop. <sup>2</sup>Ii, koma prongyek ka psekkmeha ngang nguk ruk E Nut karo mia tgus tok, ekam ko kua treil ta vle te, kmenkrovgem mularo vurkul, kam serppak mang e Yesus va muk kam kaum ka vle atgiang orom mula keknen to kmelongtok mo nguk mruo. Ii, kom kaeha ngang nguk tok, muk kam ho gia vle kia vul orom o papat tgus ruk mang E Nut, he nang E Nut kmel muk ma hor mang ka svil to mang e Yesus, endo tesgun E Nut nma tuvgom kim o mia. Ii, va E Nut ka svil to endo mang e Yesus to mgua smia mmok mang ta vle ti te, her en arhe Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen. He enang tok, mguera vle orom mularo gol ngo pneik ruk orom o papat ruk endruk mang E Nut tok. <sup>3</sup>Ii, va her e Kristus to E Nut tuvgom o papat ruk laol, va o gi vrong papat tgus kun mnam En arhe. Ii, va o papat ruk endruk tgus kat ngata vle enang a gol ka pun.

<sup>4</sup>Kua havaeng nguk mang e Kristus tok, kam hagam o pattermia ruk la ppiagar kam lua krong mularo vorngap kam vraik orom mularo papat petgim e Yesus ko ngma heter mularo vurkul orom ngaro rhek ruk ngam smia mnor kmim mar. <sup>5</sup>Ii, kua havaeng nguk tok, ko kom lo sia vle ko kmuk, vanangko koma pat mang nguk mekam mekam he ho mi ktua sirei mang nguk hak ko kua mnor mang nguk te, muk tgus mularo keknen ngat sim ktua vle lya hak va mularo papat ruk kmor mnam muk mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen he kmokpom kar ngat ho mi ktua serppak kat.

**E Yesus Nama Hong O Mia Pum Ngaro Kerkeknen  
Ruk Ngma Kpom Mar Kserpagam Mar**

<sup>6</sup>Muk, mut her kol a re to mang e Yesus te, her en arhe Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ko e Epapras tpolger o rhek ngang nguk mang tok. He enang tok, mut her mon nn te, Muldaip to en kat. He ekam tok, mularo keknen ngak ngae sim ktua kolkol e Yesus ktakor kat, <sup>7</sup>kmikkiem enang ko mularo papat ruk kmor mnam muk mang e Yesus he kmokpom kar ngma serppak ko muma ngarngar mang o papat ruk mang en, kserppak orom mar kam laut kngae. Ii, mguak ngarngar mang o papat ruk mang e Yesus tok, kmikkiem mar, gi enang ko e Epapras ta ktar patter muk ormar tesgun. Mare, mguaka vle tok, he ho mi ktua sovet kam kanprim E Nut mang o vrong tgoluk tigus kat.

<sup>8</sup>Ii, mguak ngarngar mang o papat ruk mang e Yesus tok, nang kle kngangreal ngang nguk mang o pattermia ruk la ppiagar kat, matok nga kle kaol he koom mularo papat kam krong mularo vorngap orom ngaro rhek ruk laol ko mar la ppiagar, endruk nong ngaro kleim ngang ngar. Ko ngaro rhek ruk endruk ngat ottek ekam o mia ngalmialaol ngaro gi vrong keknen va ekam ngaro gi vrong papat mruo ruk mo mmie, nang ngat lo ottek ekam e Kristus e.

<sup>9</sup>Ii, mguak ngarngar mang o papat ruk mang e Yesus, tok ekam ko o keknen tigus ruk E Nut tngae isis tigus orom mar, E Nut tmur ellik orom En mruo kun mnam e Kristus ormar tigus ka ngmeang hak ko e Kristus tmur el en a mi mhel tok ormar he ka vle te, en E Mi Nut Msim ormar tok. <sup>10</sup>He ekam ko mut her kor mnam muk mang e Kristus he kmokpom kar, E Nut tkovor ngaur mang nguk kam ngae kaisis orom E Nut gi enang tok kat vgum e Kristus to ta laut mang o vrong serppak va o vrong serppak ngalmialaol kir kim mar hak.

<sup>11</sup>Va ekam ko mut kor mnam muk mang e Yesus kat he kmokpom kar, E Nut thera kser mularo pkor ngaro svil ngaro serppak ruk tesgun, endruk ngam kaenen muk kmeharom o kerkeknen petgim muk. Ii, enang tok, muta vle enangthe E Nut tpaam muk he. Vanangko E Nut tlo mi paam muk enang ko mum mia paam lurokol tok e. Nove, thera kser mularo pkor ngaro svil ngaro serppak ruk tesgun petgim muk vgum Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen to arhe. <sup>12</sup>Mare, E Nut tpaam muk tok, ekam ko mut her parrur orom ka munik mruo he ka vle enangthe, mularo pkor ngaro svil ngaro serppak ruk mang tesgun ngat yor kun mnam muk he, he mut eguyang ngar kun mnam a ye to. Va mut hop mnam a ye to orom a ngorsang to a gunngar he kolkol ekam e Yesus ko E Nut thover petgim ka nnak tok kat. Ii, E Nut thover muk o gunngae tok, ko mut kor mnam muk mang En kam kle khover muk orom ka serppak, gi enang ko thover e Yesus petgim ka nnak orom ka serppak tok kat.

<sup>13</sup>Ii, ko tesgun E Nut nma vokom muk te, muk o yoror vgum mularo kerkeknen he mguer lo kais kam kol a ktalhok to kam plong vle ko kim En ngnik ngnik ekam ko E Nut tlo kser mularo pkor ngaro svil ngaro serppak ruk mang tesgun vop. Lmien te, mut pua vle tok, vanang E Nut tle kaeharom muk o gunggae, muk kam kolkol ekam e Kristus kam kaum kar en kam kol a ktalhok to kam plong vle ko kim En ngnik ngnik. E Nut teharom mor tgus tok, her vgum ko tlol nguaro kerkeknen tgus patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar hak. <sup>14</sup>Mare, E Nut tlol nguaro kerkeknen tgus patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar tok, vgum ko ther hos kim kakro pos ruk ngat ittiegom mar tennik, endruk orom ngar kero pos ngo vgondik ngo mamten. Ko o pos ruk endruk, ko ngma hagam mor, ngma sir kim mor kam mon mor orom nguaro kerkeknen kam klai kmor kam kol a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik. Ii, thos kim mar orom e Yesus ka vok mruo ko ngat krong orom o ot kvat engnang a ho. <sup>15</sup>Ii, e Yesus tyor engnang a ho tok, he khos kim o vrong serppak kar ngalmialaol tgus ngaro serppak tgus ka khenam ma mmok te, ther ho kikir kim mar tgus he krum ngaro serppak tgus ka ngmeang hak. Ii, ta kle kngam a leep kim mar ma mmok ko pum o mia ngaro kerok vgum ka yor to engnang a ho tok kat.

### **Mguak Or Kmikkiem O Vrong Mia Ngaro Pos**

<sup>16</sup>He ekam tok, mguak or kam serppak mang o pattermia ruk la ppiagar ngaro rhek ko ngak monik kim muk orom o kerkeknen te, muta kpoot mang ngaro mur pos, ko mum vrong kaiviem o itok ngo mamten, va mum vrong kaemem o ol ngo mamten, va mum lua kunngir kim o kolkhek ruk o Yuda ngma kunngir kim mar mo pnes tgus, va mo kenho tgus, va mo Sabat tgus kat. <sup>17</sup>Ko o pos ngaro keknen ruk endruk ngata vle te, o tgoluk ruk ngar kle yek kpis koknaik ngakro gi kaunun ruk tok arhe. Vanangko o pos ruk endruk ngaro miel msim, o mia ngat kais kam vokom mar orom Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen arhe. <sup>18</sup>Va o pattermia la ppiagar ruk endruk ngama karmail kam pe gia ppiak kam mrua krus orom mar mruo, va ktotu pum o engyel, mguak or kam kta serppak mang ngaro rhek kat ko ngat gi kaegom kam klai kmuk mang mula keik to kam kol a ktalhok to kam plong vle ko kim E Nut ngnik ngnik enangthe mum lo kaikkiem ngaro papat ruk endruk tok kat. Ko o mia ngo matneik ruk enang ngar tok, ngam mrua hover mar mruo pum ngaro tmik ruk ngaro pkor mruo ngam kaenkrovgem mar kam pat mang ngar tok. Ii, o mia ri ngma serppak mang ngaro tmik ruk tok, vanang ngaro tmik ruk endruk nong ngaro kleim ngang ngar ko ngam lo kottek ekam E Nunu A Totur e. <sup>19</sup>O mia ruk endruk tok ngat her mrua ksir petgim e Yesus he, endo nma nho mang kakro ngaomevek. Ii, e Yesus ta vle enang a mhel ka lpek to ka vok karo mhetor tgus ngma

ktal kim kam laut kngae ko karo mhetor tgus ngaro spang va ngaro usiel ngma ngam mar mo kmar kam mo kapom mar kserppak kmar tok. Va E Nut kakro ngaomevek ngta vle gi enang a mhel ka vok tgus tok kat ko ngma ktal kim e Yesus he klaut kngae kmikkiem gi enang ko E Nut nma kaenserpagam mar kam laut kngae enang tok.

<sup>20</sup>Va muk, mut her mur en muk mruo ngang e Kristus, he en ta kser muk pum o mia ngalmialaol ngaro gi vrong keknen va pum ngaro gi vrong papat mruo ruk ngat kottek mo mmie, he ngat yor kun mnam muk he. Ii, mut kaenang e Yesus tok arhe, ko en kat tmur en en mruo ngang E Nut, he nang o mia kmim kngam a yoror tok kat. He ekam tok, nngia ko muma vle tete orom mularo papat ruk ngat kottek ekam a mmie ta vop, he mrua slak orom muk mruo ngang o pattermia ruk la ppiagar kam ngan vgum ngaro pos ruk endruk, he nang ngaro serppak kam kta kpom muk kat ge? Nok pathe muta vle pum mar vor vop? <sup>21</sup>Ko o pos ruk ngat kottek ekam o pattermia ruk la ppiagar mo mmie ngma havae te, “Mguak or kam kpom, mguak or kmemik, va mguak or kmehang.” <sup>22</sup>Vanang, mu vokom na, o tgoluk ruk endruk ngat kael a totu mang ngar orom ngaro pos ruk enang tok, mar tgus ngar mi ktua loloong ko o mia ngak kaemik va kaiviem mar krum mar. Va o pos ruk endruk kat ngara loloong tok kat ko ngam gia sir kuon malpgem o mia ngaro papat ruk ngam kael ngartaro pos mruo ormar kam patter o mia ormar. <sup>23</sup>O mia ngma vokom o pattermia ruk la ppiagar ngaro pos mruo ruk endruk ko ngat mur kael o pos ruk endruk kam hagam o mia kmikkiem ngaro mur papat mruo. Va o mia ngma vokom mar kat ko ngat mur kael o pos ruk endruk kat, he nang mar kam spong o mia kam totu pum o engyel ormar kat. Va ngma vokom ngaro pos ruk kam pe gia ppiak kam mrua krus orom mar mruo kat, va kam mur kaim ngaro pkor mruo ko ngma paal mang o vrong tgoluk tok kat. Pu lmien te, o mia ngma totu pum o pattermia ruk la ppiagar ngaro pos tok, vanangko o pos ruk endruk ho nong ngaro serppak ngang ngar hak kam kser o mia ngaro kerkeknen kam hagam mar kam lua tmar kim a sing to nam kaenen mar kam ngam mar ekam lraip va lurokol e.

### O Keknen Ruk E Nut Karo Mia Mruo Ngak Kaikkiem Mar

**3** <sup>1</sup>He ekam ko E Nut thover muk kam kaum ka vle kuon ma volkha kar Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen, va mguak kle gi kael E Nut ka svil to nma vle orom kuon ma volkha kat te, mula treil arhe muk kmeharom mekam mekam. Ko Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen nam korsang her ko tok arhe ko vanam E Nut ka miktiiek. <sup>2</sup>Ii, mguak kael mularo papat mang E Nut ka svil kuon ma volkha tok, nang mguak or kmelik mang o vrong tgoluk ruk mo mmie e. <sup>3</sup>Mguak kaeharom tok, ekam ko E Nut thera kser mularo ngorsang ruk tesgun he ngat yor kun



mnam muk he. He enang tok, E Nut ther elpas kun mnam En mruo orom mularo ktalhok ruk kam kaum ka plong vle ko kim En kar Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ngnik ngnik, vanang mut lo vokom vop. <sup>4</sup>Va koknaik, mnam a kolkha to Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen na kat kaeknik kpis mnam, nera sillom kun mnam E Nut ka ngaelpas kmisis kim muk orom mularo ktalhok ruk endruk. To endo yek, mguera vle enang En kat orom mularo pkor ruk o gunngae, o mia kam vokom muk ormar tok.

<sup>5</sup>He ekam tok, mguaka ksir pum mularo gi vrong kerkeknen ruk ngat kottek ekam mularo pkor ngaro svil ko ngam kaenen muk kmeharom mar ko ngam kottek mnam mularo pkor ruk ngat kottek ma mmie ta kat. Ii, kua rere mang o kerkeknen ruk endri te: kam mrua ngam muk mruo ekam mularo pkor ngaro sing ruk mang a ngokol va a vlom kam tmar kmar, va kmeharom o keknen ruk muma ru pum o sle vgum mar, va kam mo gorgor pmuk, va mularo pkor ngaro gi vrong svil ruk ngam kaenen muk kmeharom o kerkeknen, va kam vle orom mularo vurkul ruk ngam ho mi ktua hahas hak kam mo vret muk kat. Ko o kerkeknen ruk endruk ko mularo vurkul ngam ho mi ktua hahas mang ngar ngma vle enang a tomhel to muma totu pum, vanang mum lua totu pum E Nut ormar e. <sup>6</sup>Ii, va ekam o kerkeknen ruk arhe, E Nut ka ngaesik nera vle kuon mang o mia [ruk ngma kerngnik vgum En.] <sup>7</sup>Va muk kat, tiok mum kaeharom o kerkeknen ruk endruk tok kat ko mum kaikkiem mularo ngorsang ruk tesgun. <sup>8</sup>Vanangko tete, mguaka ksir pum o kerkeknen tgus petgim mar ruk endri te: kmesik mail, kam hoger a vrek kiin, kam kering o mia, kam rere pum o mia kam kering ngaro mnok, va kam ker mus kat. <sup>9-10</sup>Mguak kaeharom tok kmikkiem gi enang ko mut hera ktar ksir pum o kerkeknen ruk mkor mularo ngorsang ruk tesgun he, orom ngaro kerkeknen, nang kle kolkol ekam endruk o gunngae orom mularo keknen ruk E Nut nam kaeharom mar o gunngae mekam mekam tok kat. Ii, mut her gia pet mularo kerkeknen ruk mang tesgun nang her kle kpi orom mularo keknen ruk o gunngae ruk endruk ko ngata vle enang o it ruk muma pi ormar tok kat ko mum kaegenkarik. Ii, E Nut ther eharom mularo keknen o gunngae mekam mekam tok, he nang muk kam kle ho mi ktua kolkol ekam endo o mia ngma vokom E Nut orom, ko her E Nut to arhe tho mi kut kueng nguk. He ekam tok, mguak or kam mo pippiak ngang nguk mruo. <sup>11</sup>He kmikkiem enang ko E Nut teharom muk kam vle te, o mia ruk o gunngae enang tok, va tete E Nut nam lo sim kta ring te, o mia, mar o vrong rhek, mar o vrong mia ruk ngat lo paam mar, i o o Yuda ruk o mia ngat paam mar. Va nam lo smia ring te, o mia, mar o kaktei, i o akuruk o takpun kat e. Va nam lo smia ring te, o mia, mar endruk ngam kaeha ngang ngalmialaol ruk ngam kaenen mar kmeha ngang ngar, i o mar endruk o mia ngam lua kaenen mar kmeha ngang ngar kat. Nove, nam lo smia ring tok kat e. E Nut nam her gi vokom e Kristus tuk orom o mia tgus ruk e Kristus tkael rengmat kun mnam mar.

<sup>12</sup>Muk muta vle te, E Nut karo mia mruo ruk En te mrua ktar mrua re pum muk he mur kael muk kam vle ngang En mruo orom mularo keknen ruk o totur. Va En nam vu kaelongtok mang nguk kat. He ekam ko E Nut teharom muk ruk muma vle tok kam vle te, o mia ruk o gunngae, va mguak pi orom o keknen ruk kam mrung o mia, va kam smia rere kar o mia, va kam mrua krus orom muk mruo, va kam ho mi ktua vle te, a sim re po mia, va kam lua kaeloong mang o vrong tgoluk mar kam marer kam pis. Ii, mgua gia pi orom o keknen ruk endruk gi enang ko mum gia pi orom mularo it ruk ko vanam muk tok kat. <sup>13</sup>Mguaka vle vgum o vnek ruk mulenar ngam kaelik kuon mang nguk va mulenar orom mutakor tok kat. Va mguak lol oni vrong kerkeknen tgus ruk mulenar ngam kaeharom mar ngang nguk patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar hak, va mulenar orom mutakor tok kat. Ii, mguak lol ngaro kerkeknen patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar tok, gi enang ko Ngoldaip tlol mularo kerkeknen patgiang ngaiting he kikiangae mang ngar tok kat. <sup>14</sup>Va gi enang ko muma kleng o pus kam spuk mnam mularo it, va mguak pi orom a keknen to kmelongtok mang o mia, he nang a keknen to endo kam spuk mnam o keknen lyar ruk endruk tgus, mar kam serppak kim endo tok kat, he mar tgus kam kaum sim ktua vle te, mar ho atgiang hak vgum a gi keknen to endo.

<sup>15</sup>Va mularo vurkul gak kaisis mo kmuk vgum Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen, ko her e Kristus arhe nam kaen a vrek longeik ngang o mia. Mguaka vle tok, ekam ko E Nut tvaeng nguk kam kaum ka vle orom a vrek atgiang gi enang tok arhe ekam ko langto langto mnam muk ta vle te, e Yesus ka ngaomevek to atgiang ket mhe langto langto orom muk. Ii, va mguaka vle tok he kanprim E Nut mang o vrong tgoluk tgus kat. <sup>16</sup>Va o rhek ruk mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ngaka vle kia vul kun mnam muk kat. Ii, gak kael rengmat kun mnam muk, he nang muk kam kle kmo patter muk mruo ormar he kmo psom muk orom o papat ruk laol. Va gak kael rengmat kun mnam muk tok, he mguaka kni pum E Nut orom o vrong knituk ngo mamten, orom o tningel kam kanprim E Nut ormar, orom o knituk ruk E Nunu A Totur tkaen rhek mnam muk orom mar, va orom o knituk muma lap mang o tgoluk mang ngar. Ii, mguaka kni tok kam kanprim E Nut mang karo reha ruk ngang ngor. <sup>17</sup>To o ni vrong reha ruk mum re kmeharom mar, ko muma rere kar o mia, i o ko mum kaeha ngang ngar, va mguak kaeharom mar ngang ngar, gi enangthe kam hover Ngoldaip e Yesus ka munik mruo msim ormar. Ii, mguak kaeharom mar tok, he kanprim E Nut to Ngor Teit her gi vgum e Yesus kat.

### **O Keknen Ruk A Valngan Langto Langto Nak Kaikkiem Mar**

<sup>18</sup>Muk lraip, mgua mrua slak orom muk mruo he kngan vgum mulmialurokol kmikkiem enang ko Ngoldaip tmi ktua svil mang endruk ngat kor mnam mar mang En he kmokpom kar kmeharom tok.

<sup>19</sup>Muk lurokol, mguak kaelongtok mang mulmialraip, nang mguak or kam vua sosovet mang ngar kat.

<sup>20</sup>Muk o ngnes, mguak ngan vgum muortek va muornek mang o vrong papat tgus, ekam ko a keknen to endo nam kaensireim E Nut.

<sup>21</sup>Muk o teit, mguak or kam gi vrong ka psom mules he kael resik kun mnam mar, matok ngar ngae ho kapngan kim o vrong tgoluk tgus hak.

### O Keknen Ruk O Mia Kar Ngalngunes Ngak Kaikkiem Mar

<sup>22</sup>Muk ruk mum kaeha ngang mulmialaol ruk mo mmie, mgua kok mia ngan vgum mar mang o vrong tgoluk tgus kat. Vanang mu or kam pe gia ngan vgum mar orom mularo gi pkor e. Mguak kle kmien kam mia nho orom mar gi enang ko mum mia nho orom Ngoldaip ko muma gorang en tok kat. Nang mguak or kam pe gi kaensireim mar kam nho orom mar gi ko ngaro kerok ngat gia kolkol muk. <sup>23</sup>Ii, va mguak kaeharom oni vrong reha va mguak prongyek ka psek kmeharom mar gi enangthe mut kaeha ngang Ngoldaip mruo msim orom mar. Nang mguak or kam pat re te, mum kaeha ngang o gi mia e. <sup>24</sup>Mare, ko muta mnor mang Ngoldaip te, ngruer mia kol a keik to a ktalhok ko mkor Ngoldaip ko nera koripang ngang ngor orom. Ko her Ngoldaip to E Nut Thim Orom Ka Msasaen arhe, endo mum mi kaeha ngang. <sup>25</sup>Mguak kaeharom tok, ko oni mia ruk ngam kaeharom o kerkeknen, E Nut nera koripang ngang ngar orom a kapnes. E Nut nam lua khen o mia akuruk kam smia tar mar, nang kle ka mnang akuruk e. Nove.

**4** <sup>1</sup>Va muk ilmialaol ruk mulngunes ngam kaeha ngang nguk, mut hera mnor mang E Nut to kuon ma volkha te, her En arhe, Endo ta vle te, muk kar mulngunes Muldaip to En atgiang. He ekam tok, mguak sim ktua tar mulngunes orom oni tgoluk ruk ngama tu kmar, he nang muk kmeharom a keknen to endo ko ta sir ko pum E Nut kalo keik tok.

### E Pol Thavae Mang Kam Ngarkie Ngang E Nut Mekam Mekam

<sup>2</sup>Va mguaka vle pum a keknen to kam ngarkie ngang E Nut mekam mekam he ktoot mang nguk mruo. Va mguak kanprim E Nut mekam mekam kat. <sup>3</sup>Ii, mguak ngarkie, va mguak ngarkie mang dok kat ko ngat kaenpasiker dok kun ma hengor ta ekam ko koma polger o rhek ruk mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen ngang o mia. Ii, mguak ngarkie mang dok, nang E Nut kam koregot kim dok, dok kam kta polger o rhek ruk mang endo tesgun E Nut nma tuvgom ka svil mang kim o mia. <sup>4</sup>Mare, mguak ngarkie mang dok te, dok kam sim ktua nantom o rhek, kmel o mia ma hor mang ngar, kmikkiem enang ko E Nut tel a ngaeha to endo ko maktiegom dok tok.

### E Yesus Karo Mia Ngaka Vle Te, O Sim Re Pum O Mia Tgus

<sup>5</sup>Mgua smia ngangam kim muk ekam mularo keknen ruk mum kaeharom mar ngang o mia ruk ngam lo kor mnam mar mang E Yesus he

lua mokpom kar. Ii, va mguak or kam koham ke venloot tang hak to E Nut na kael ekam muk kam polger karo rhek ngang ngar. <sup>6</sup>Va mguak ring ya mang o mia mekam mekam orom mularo rhek tgus. Mgua smia ngangam kim muk ekam mularo rhek ruk endruk ko ngak ngae ksei kam karvuk ngang o mia enang a hormnek. Ii, mguaka vle tok, he nang muk kam ho mi kut kais kam sim ktua mnor mang o rhek ruk lsir kam smia re pum mar ormar ko mguak koripang ngang langto langto mnam mar nngia nngia.

### **E Pol Tkongor Karo Rhek Kmen Ka Mamrung Ngang IKolosi**

<sup>7</sup>Ngornopia to e Tekekus, endo ngom vu kaelongtok mang, en tkor mnam en mang e Yesus he kmokpom kar va ka kpom o reha ruk mkor E Nut. Va nam lua tu kmeharom mar e, ko nam kaeha kar dok ngang Ngoldaip kam turang o mia orom mar. En ner kais kam havaeng nguk mang o tgoluk tgus ruk ngat pis kim dok. <sup>8</sup>Ko ko re kam meng en ngok kmuk her mi kut mang a papat ta ti te, kam havaeng nguk mang dok ko ngat kaenpasiker dok moti, he nang en kmenserpagam muk orom karo rhek ruk mang dok tok. <sup>9</sup>Ii, va ngornopia to e Amisermon, endo nkong ko tok kmuk mruo, en tkor mnam en mang e Yesus kat he kmokpom kar, va ngom kaelongtok mang en kat. En kre Tekekus ko her meng ngin kmeknik he nginera kaum kpis ngok kmuk. He min tgus nginera havaeng nguk mang o tgoluk tgus ruk ngta kolkol dok moti.

<sup>10</sup>Va e Aristakas ngat kaenpasiker en moti kim dok, he en tkaen ka mamrung ngang nguk. Va e Mak kat, endo e Barnabas kros tkaen ka mamrung ngang nguk. (Mut her lol o rhek mang e Mak he, he enangthe na pis ko kmuk, va mguak kaikkiem o rhek ruk endruk he kvaeng ngok kmuk he smia tar.) <sup>11</sup>Va e Yesus to ngma mon kat te, e Yastus en kat tkaen ka mamrung ngang nguk kat. He her mar ruk korlotge, o gi Yuda tuk ri arhe, ngam kaum kaeha kar dok va o vrong rhek kam seneker o rhek ruk mang E Nut ka tavgo. Endri gi Yuda korlotge tuk ri arhe ngam kaum kaeha kar dok he kua vrek nam kongeik vgum mar tok.

<sup>12</sup>Va e Epapras kat, endo nkong ko kmuk mruo kat, en e Yesus To E Nut Thim Orom Ka Msasaen kalkayie langto kat. Va en tkaen ka mamrung ngang nguk kat. En nma prongyek ka psek kam ngarkie mekam mekam mang nguk. Ii, nma ngarkie te, muk kam sir lserppak orom E Nut karo papat tgus ruk ta svil muk kmikkiem mar, he nang muk kam ho mi ktua kolkol e Yesus kmegenkar ka yet to ka sgan, nang lua lopumtang pum hak mang E Nut ka svil to mang Endo E Nut Thim Orom Ka Msasaen. <sup>13</sup>Ii, kua sir pekam e Epapras kam rere orom kam havaeng nguk te, nam ngae sei kam prongyek ka psek kmeha mang nguk va mang endruk ko mLaoesia va ko mHirapolis kat. <sup>14</sup>Va ngorla to e Lukas, endo ngom kaelongtok mang, endo nam kaeharom o mia pum ngakro yor, en kre Demas ngint kaen ngina mamrung ngang nguk kat.

<sup>15</sup>Yu! Va mguak kaen kua mamrung kat ngang ngoornopeik ruk ngat kor mnam mar mang e Yesus he kmokpom kar ko tok mLaodesia va ngang ngoretom to e Nimpa va e Yesus ka ngaomevek to nma kaum kun mnam ka rek.

<sup>16</sup>Va kua svil kam sim kut kael a ngaeha langto ko maktiegom muk ti te, mguaka ktar kael a mhel langto kam him a hor to enda ngang nguk na he krum, to mgua kle sim kaen ngang e Yesus ka ngaomevek ko mLaodesia, mar kam him tok kat, nang kle kol endo ko kmar ngok kmuk vat, muk kam le khim endo vat.

<sup>17</sup>Va mguak havaeng e Akipas te, “Ngoldaip karo reha ruk ngat elik ko maktiegom en, en nak ngae ho mi kut kaeharom mar kam tarkanang ngar ka ngmeangorik hak.”

<sup>18</sup>Yu! *Gi moti tuk, her gi dok e Pol mruo msim ko mur kaittiegom ko kero rhek ruk endri lgitge orom kua mur ktiek mruo msim kmen kua mamrung ngang nguk moti mnam kua hor ke gi mhe to enda. Mguak mur kael pat kim muk mang dok mekam mekam ekam ko ngat kleng kualo ktiek orom o sen kmenpasiker dok. Yu! Koma ngarkie ngang E Nut te, En nak ring ya mang nguk.*